

Mjøsbyen bør inngå i tilskuddsordningen for mindre byregioner- høringsinnspill til arbeidet med NTP 2025-2036.

Bakgrunn

Mjøsbyen er den største byregionen i Norge som har inngått regionalt forpliktende samarbeid, hvor det ikke foreligger en avtale om statlig bidrag og hvor nullvekstmålet er lagt til grunn for den videre areal- og transportutviklingen. Det foreligger politiske vedtak om nullvekstmålet i alle Mjøsbyens 11 kommuner og i Innlandets fylkeskommune (ref. fylkestingsbehandling av nullvekstmålet juni 2023).

Mjøsbyens politiske styringsgruppe, med representanter fra de 11 kommunene og Innlandet fylkeskommune, drøftet i sitt møte den 16. juni 2023 NTP for perioden 2025-2036 og behovet for at Mjøsbyen bør inngå i en tilskuddsordning/belønningsordning for byregionen Mjøsbyen.

Mjøsbyen bør inngå i tilskuddsordningen for mindre byregioner

Byvekstavtaler og belønningsordninger i byområdene har vist seg som kraftfulle virkemidler for å nå lokale og regionale klima- og transportmål. Som det går frem av utredningene fra transportvirksomhetene, trengs det langt kraftigere virkemidler for å nå klimamålene. Norge når ikke disse målene dersom de mindre og mellomstore byområdene mislykkes med sin omstilling.

Mindre byområder får i dag ingen særskilt støtte fra staten for å nå nullvekstmålet, eller for å videreutvikle mobilitetstilbudet i retning av å redusere klimagassutslipp, på samme måte som de større byområdene og byregionene. Dette gjelder ni større og mellomstore byområder og fem byregioner som er inne i den gjeldende nye tilskuddsordningen for klima- og miljøvennlig byutvikling og god framkommelighet.

I en flertallsmerknad fra Transport- og kommunikasjonskomiteens behandling av Nasjonal transportplan 2022-2033 knyttet til den nye tilskuddsordningen for mindre byregioner, går det fram følgende; «Det bør vurderes en utvidelse av ordningen til flere byområder ved neste rullering av NTP.»

Partene i Mjøsbyen vil iverksette tiltak innenfor egne ansvarsområder for å nå nullvekstmålet. Med statlig bidrag gjennom en tilskuddsordning/belønningsordning vil man sikre en høyere måloppnåelse og mer kostnadseffektive tiltak. Dette som følge av helhetlig virkemiddelbruk, og at lokale- og regionale tiltak i større grad vil støtte opp under statlige investeringstiltak.

For å følge opp areal- og transportstrategien for Mjøsbyen, inngikk kommunene, Innlandet fylkeskommune og de tre statsetatene i november 2021 en samarbeidsavtale om areal- og transportutvikling for perioden 2022 til 2026.

Samarbeidsavtalen vil i større grad bidra til helhetlig virkemiddelbruk på tvers av forvaltningsnivåene hvor en ser areal- og transportvirkemidlene i sammenheng. Det vil sikre en høy måloppnåelse innenfor klima, miljø og transport.

Mjøsbyen kan i større grad bidra i å løse nasjonale klima- og transportmål. Veksten i persontransport i årene som kommer skal etter målsettingen skje med kollektivtrafikk, sykling og gange. Dette gir mer attraktive byer og tettsteder, bedre trafiksikkerhet, samt mindre støy, forurensning, kø og klimagassutslipp. Samtidig øker fremkommeligheten for næringstransporten.

Konklusjon

Mjøsbyen har inngått en regional samarbeidsavtale om areal- og transportutviklingen for byregionen, og oppfylder statlige vilkår som nullvekstmål og iverksetting av tiltak innenfor egne ansvarsområder. Mjøsbyen bør derfor inngå i gjeldende tilskuddsordning for mindre byregioner i kommende NTP.

Det er ønskelig å legge fram saken for politisk ledelse og styringsgruppen ber om et møte med statsråden i Samferdselsdepartementet og leder av transport- og kommunikasjonskomitéen. Det er ønskelig med et møte før kommunestyre- og fylkestingsvalget den 11 september.

Even Aleksander Hagen
Fylkesordfører og leder av den politiske styringsgruppen for Mjøsbyen

Ingunn Trosholmen, Ordfører Lillehammer

Anita Ihle Steen, Ordfører Ringsaker

Torvild Sveen, Ordfører Gjøvik

Einar Busterud, Ordfører Hamar

Lillian Skjærvik, Ordfører Elverum

Bjarne H Christiansen, Ordfører Stange

Bror Helgestad, Ordfører Østre Toten

Anette Musdalslien, Ordfører Gausdal

Jon Halvor Midtmageli, Ordfører Øyer

Frode Engen, Leder planutvalg Vestre Toten

Marthe Larsen Tønseth, Ordfører Løten

Fakta om Mjøsbyen:

Innlandet har etablert et forpliktende regionalt samarbeid om areal- og transportutviklingen for en større byregion, under navnet «Mjøsbyen». Mjøsbyen er en av de største mellomstore byregionene i Norge, med drøyt 200 000 innbyggere. I perioder er det i tillegg opp mot 100 000 deltidsinnbyggere i de mange fritidsboligene i regionen. Det foreligger en felles areal- og transportstrategi for byregionen, og i samarbeidet inngår det 11 kommuner ved Mjøsa, Innlandet fylkeskommune og de tre statsetatene Statsforvalteren i Innlandet, Jernbanedirektoratet og Statens vegvesen. Alle kommunene og Innlandet fylkeskommune har vedtatt nullvekstmålet for den videre areal- og transportutviklingen for byregionen.

